Shri Raghunatha Temple MSS. Library,
JAMMU

No. ४६२५

Title नृसिंह पूजापद्धतिः

Author ×

Extent ६ पत्राणि Age सं. १८०८

Subject तन्त्रम्

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

नृसिंहपूजापद्धतिः

४६१५

4615
F=9

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

नृसींहपूजापधती

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥ नारसिंहं गुरुं नत्वा हरिपूजाविधिः न पद्धतिं
वक्ष्ये पुराणनानाश्रित्य तंत्रसारस्मृतीस्तथा ॥ १ ॥ यच्च किंचिज्जगत्सर्वं दृश्यते श्रूयतेपि वा ॥ अं
तर्बहिश्च तत्सर्वं व्याप्य नारायणः स्थितः ॥ २ ॥ सजानुपाणिशिरसा नतिः ॥ नमो ब्रह्मण्यदेवा०
नमः ॥ अपराधसहस्राणि क्रियंतेहर्निशं मया ॥ तानि सर्वाणि देवेश क्षमस्व परमेश्वर ॥
कायिकान्वाचिकान्दोषान्मानसानपि सर्वदा ॥ वैष्णव द्विषहेतून्मे भस्मसात्कुरु माधव ॥
इति नत्वा ॥ आगमार्थं तु देवानां गमनार्थं तु राक्षसां ॥ कुरु घंटेरवं तत्र देवताह्वानलक्षणं ॥
घंटारवं कृत्वा ॥ येभ्यो माता स्वस्य गयः प्रातो विश्वे देवा जगती ॥ मनुष्य गंधर्वैर्हेणार्थे जं० ॥ त्रि
एभ्यो मातामधु० ॥ एवा पित्रे इस्य स्य गत्सम दो बृहस्पतिस्त्रिष्टुप् प्राम० ॥ एवा पित्रे० ॥ प्रचे
तस इद्घतु ॥ ब्रह्मपारं मुने श्रोतुमिच्छामः परमं स्तवं ॥ जपता कंडुना देवो येनाराधितकेशा
वः ॥ सोमउ० ॥ पारं परं विष्णुरनंतपारः परः पराणामपि पारपारः ॥ स ब्रह्मपारः परपा
रभूतः परः परेभ्यः परमार्थरूपी ॥ सकारणं कारणतस्ततोपि तस्यापि हेतुः परहे १

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

हेतुहेतुः ॥ कार्येषु चैवं स हि कर्मकर्तृरूपैरशेषैरवतीह सर्वं ॥ ब्रह्मप्रभुर्ब्रह्म स सर्वभूतो
ब्रह्मप्रजानांपतिरच्युतोसौ ॥ ब्रह्माव्ययंनित्यमजं स विष्णुरपक्षपातैरखिलैरसंगी ॥ ब्र
ह्माक्षरमजंनित्यंयथासौपुरुषोत्तमः ॥ तथारागादयो दोषाः प्रयांतु प्रशमंमम ॥ एतद्वै
ब्रह्मपारारव्यं संस्तवं परमं जपन् ॥ अवाप परमां सिद्धिं स समाराध्य केशवं ॥ इति जप्त्वा ॥
अग्निनाग्निरिति दीपं प्रज्वाल्य दीपनाथाय नमः इति संपूज्य पूजासामग्रीं संपाद्य प्रा
णानायम्य तिथ्यादि० ॐ नमो भगवतो बलेन भगवतो वीर्येण भगवतस्तेजसा भगवतः
कर्मणा भगवतो श्रीवासुदेवस्य यथामतानुसारेण गुरुप्रसादरूपया पूजात्मकं कर्म क
रिष्ये ॥ आराध्यस्य प्राणप्रतिष्ठापने चाग्रगण्याधिनाथेन समीरणेन ॥ नारायणस्थानमु
रेवकमनेस्वाधिनमसमीरणागमसीद ॥ महस्थितो मदंगेषु सतंत्रो व्याप्तवान्हरिः ॥ स
विष्णुः स्वात्मतंत्रं मां रक्षेद्यावन्नीयते लयं ॥ प्रार्थ्यमंडपं ध्यायेत् ॥ उत्तप्तोज्वलकांचनेन र
चितं तुंगांगरंगस्थलं शुद्धस्फाटिकभित्तिकाविलसितैः स्तंभैश्च हेमैः शुभैः ॥ मुक्ताजा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

लविलंबिमंडपयुतं वस्त्रैश्च सोपानकैः नानारत्नविभूषिते च कलशै रत्नांतशोभावहे ॥ द्वारै
श्चामररत्नराजरचितैः शोभावहे मंडपे रत्नाम्बेरपिशंखवपमधवलैः अम्भाजितस्थलिकैः ॥
2 माणिक्योज्वलदीपदीप्तिविलसल्लक्ष्मीविलासास्पदं ध्यायेन्मंडपमर्चयेच्च सकलैरेवं
विधं साधक ॥ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ॥ ध्यात्वा
तद्वारेषु पूर्वादिक्रमेण जयाय नमः ॥ विजयाय· प्रबलाय· नंदाय· सुनंदाय· का बलाय·५
माय· प्रकामाय ॥ एतान्संपूज्य· कृतांजलिर्भूत्वा ॥ अथ ॥ पिनपरमात्मानं निरीक्ष्य
अहं रुद्रेति· मुखस्थानिश्वास्य उत्तिष्ठ ब्रह्मण· कर संपुटं कृत्वा· कृपयोत्थापयतां त
ल्पात्तव पूजा क्रियां ततः ॥ आयताभ्यां विशालाभ्यां शीतलाभ्यां कृपानिधे ॥ करुणारसपूर्णाभ्यां लो
चनाभ्यां विलोकय ॥ देवं प्रार्थ्य आसनतउत्थाप्य देवं पीठे निधाय बहिर्गमनार्थे पादुकाद्वयं
जलादि निवेद्य कृतन्यास स्तोत्रपाठपूर्वकं अहं रुद्रेति· लक्ष्मीसूक्तेन निर्माल्यं विसृज्य वामे
गंडूषपात्रं निधाय दंतधावनं जलं हस्तनिपुंछनाय वस्त्रं दत्वा गोम्यादर्शादि दत्वा सुगंधतै
लादि संलाप्य अभ्यंगजादि प्रदर्श्य मंगलस्नानं च दत्वा पीठे निधायासनन मेनादिपूर्वकं २

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

पूजां च यथाशक्ति जपं कृत्वा नैवेद्याय पानीयं शंखस्य भ्रामणाय अग्नेः पूर्णपात्रं देवदक्षिणाना
गेन्यस्य कलशपूजां कुर्यात् ॥ रचत्निकादौ कलशद्वयं संस्थाप्य मुखं निमृज्य पूर्वादिदिक्षु
वासुदेवादिकान् नाममंत्रेण संपूज्य कृत्वा तत्र चंद्रमंडलस्थं विष्णुमावाह्य कलशे यो हरिसंनि
धाय ॥ इमं मे गंगे ॰ गंगे च यमुने ॰ ॥ सर्वे समुद्राः ॰ ॥ कलशस्य ॰ पुष्टिः शान्तिश्च गायत्री सावित्री
च सरस्वती ॥ आयांतु देवपूजार्थं अभिषेकस्य सिद्धये ॥ पुष्कराद्यानि तीर्थानि गंगाद्याः स
रितस्तथा ॥ आयांतु ॰ एतैर्मंत्रै रावाह्याभ्यर्च्य पीठपूजां कृत्वा कुंभे ॥ शिशुमारं आवाहया
मि ॰ कल्किनं ॰ बुद्धं ॰ आत्रेयं ॰ पादं ॰ वकृत्यं ॰ वाशिष्ठ कृष्णं ॰ रघुद्वहं ॰ जामदग्न्यं ॰ वद्रु ॰ नारसिं
हं ॰ कोलं ॰ कूर्मं ॰ मत्स्यं ॰ तुर्यं ॰ प्राज्ञं ॰ तेजसं ॰ विश्वं ॰ अनिरुद्धं ॰ प्रद्युम्नं ॰ संकर्षणं ॰ वासुदेवं ॰ ज्ञा
नात्मानं ॰ परमात्मानं ॰ अंतरात्मानं ॰ आत्मानं ॰ कृष्णं ॰ हरिं ॰ उपेंद्रं ॰ जनार्दनं ॰ अच्युतं ॰ ना
रसिंहं ॰ अधोक्षजं ॰ पुरुषोत्तमं ॰ अनिरुद्धं ॰ प्रद्युम्नं ॰ वासुदेवं ॰ संकर्षणं ॰ दामोदरं ॰ पद्मनाभं ॰
हृषीकेशं ॰ श्रीधरं ॰ वामनं ॰ त्रिविक्रमं मधुसूदनं ॰ विष्णुं ॰ गोविंदं ॰ माधवं ॰ नारायणं ॰ केश
वं ॰ नृसिंहं ॰ लांगुलं ॰ हंसं ॰ सारात्मानं ॰ षड्गुणं ॰ शांतसंविदं ॰ वाराहं ॰ लक्ष्मीपतिं ॰ रामं ॰ य

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

झं॰ मैनुं॰ मगं॰ बलिनं॰ फलिनं॰ पारं॰ नम्यं॰ धन्विनं॰ दंडिनं॰ थवं॰ तारं॰ णात्मानं॰ ढरिणं॰
डरकं॰ ठलकं॰ टंकि[illegible]नं॰ जमं॰ झाटिनादं॰ जनार्दनं॰ छंदोगम्यं॰ चार्वंगं॰ ङसारं॰ नम्यं॰
घ[illegible]मं॰ गरुडासनं॰ खपतिं॰ कपिलं॰ अर्धगर्भं॰ अनंतं॰ औरसरं॰ ओजोमृतं॰ ऐरावतं॰ ए
कात्मानं॰ लृजिनं॰ लृशं॰ ऋघं॰ ऋतुमरं॰ ऊर्जं॰ उग्रं॰ ईशानं॰ इंद्रं॰ आनंदं॰ अजं॰ नाराय
णं आवाहयामि॥ इत्येतैर्मंत्रैरावाह्य स्नानीयकुंभे अजादिपूर्वमावाह्य अर्घ्यपाद्याच
मनमधुपर्काचमनस्नानवस्त्राविन्तभरणउपवीतासनगंधपुष्पैः प्रत्येकं संपूज्य आ
3 वरणपूजां कृत्वा धूपदीपनैवेद्यं दत्वा मूलेन त्रिः सञ्चर्य करोद्वर्तनं तांबूलं दत्वा पुनर्धूप
दीपौ दत्वा पुनर्मूलेन त्रिः समभ्यर्च्य कलशं स्पृष्ट्वा दशवारं मूलमंत्रं जप्त्वा धेनुमुद्रया
मृतीकृत्य मत्स्यमुद्रया निर्विषीकृत्य चक्रमुद्रया संरक्ष्य। कलशाः कीर्तिमायुष्यं प्रज्ञां
मेधां श्रियं बलं॥ योग्यतां पापहानिं च पुण्यवृद्धिं च साधयेत्॥ सर्वतीर्थमयो यस्मात्स
र्वदेवमयो यतः॥ अतो हरिप्रियोसि त्वं पूर्णकुंभ नमोस्तु ते॥ ततो शंखं जलेनापूर्य॥
शंखं चंद्रार्कदैवत्यं मध्ये वरुणदेवतं॥ पृष्ठे प्रजापतिं विद्यादग्रे गंगासरस्वती॥ त्रै २

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

लोक्येयाभितीर्थोभिर्वासुदेवस्य चाज्ञया ॥ शंखेति षंति विप्रेंद्र तस्माच्छंखं प्रपू
जयेत् ॥ गंधपुष्पाद्यैः संपूज्य ॥ त्वं पुरा सागरोत्पन्नो विष्णुना विधृतः करे ॥
नमितः सर्वदेवैश्च पांचजन्य नमोस्तु ते ॥ गर्भा देवारिनारीणां विशीर्यंते
सहस्रधा ॥ तव नादेन पाताले पांचजन्य नमो० ॥ तव नादेन जीमूता विद्रवंति
सुरासुराः ॥ शशांकायुतदीप्ताभ पांचजन्य नमो० ॥ नत्वा० ॥ दर्शनेन हि शंख
स्य किं पुनः स्पर्शनेन च ॥ विलयं यांति पापानि हिमवद्भास्करोदये ॥ नु
त्वा शंखं करे धृत्वा मंत्रेणानेन वैष्णवा ॥ यस्मात्पश्यति यो विंद तस्य पुण्यमनं
तकं ॥ स्नात्वा द्वादशावावं मूलमंत्रे जप्त्वा धेनुतां कुर्याच्च क्रं शंखमुद्रां प्रदर्शयेत
शंखोदकेन देवपूजा सावध्यानानि त्रिप्राशयेत् ॥ ततो नैवेद्यं च पात्राणि
जलेन तत्तद्रव्येणापूर्वं मधुपर्कपात्रं पंचामृतपात्रं तत्तद्रव्येणापूर्य सं

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

॥४

भवेज्जलेनापूर्य सर्षपफलगंधपुष्पाक्षतयवा अर्घ्ये ॥ विष्णुपर्णी
तिलाद्दूर्वांशामाकपद्ममक्षताः पाद्ये ॥ लवंगजातिकक्कोलद्रव्या
ण्याचमनीयके ॥ एतान्येव पुनराचमनीयके देवता आवाह्या
न्यपर्च्याभिमन्त्रयेत् ॥ वायव्ये चार्घ्यपात्रं स्यान्नैरृत्ये पाद्यपात्रकं
ईशे त्वाचमनीयं स्यात् स्नानपात्रं च वह्निगं ॥ मध्ये च मधुपर्कार्घ्यं
षष्ठमीरितं ॥ अर्घ्ये श्रीः पितरः पाद्ये रतिस्त्वाचमनीयके ॥ स्नाने
च वरुणः शान्तिः पुनराचमने स्मृता ॥ मधुपर्के देवतास्तु पितामह
उदाहृताः ॥ मध्ये क्षीरं लदध्यादि न्यसेत् पूर्वादिषु क्रमात् ॥ क्षी
रे तु देवो गोविन्दो दधि वामनदैवतं ॥ आज्ये च विष्णुदेवः स्यान्मधौ तु म
धुसूदनः ॥ शर्करायां मत्स्यस्तु देवता परिकीर्तितः ॥ धेनुतार्क्ष्यं च

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ॠतुमुद्रां प्रदर्शयेत् पंचपात्रं ॥ ॐ नमः स्वाहा वौषट् विष्णुगायत्र्या
भिमंत्रयेत् ॥ अथ पीठपूजा ॥ तत्र तत्र तुलशीपुष्पे स्तानदे
वता आवाहयेत् ॥ अत्र पूज्यपूजक योर्मध्ये प्राचीज्ञेया ॥ त
त्रादौ यत्रपीठ कल्पं तन्मध्यभागे मूलमंत्रेण परदेवता
ये नमः इत्यावाहयेत् ॥ एवं सर्वत्र ॥ पीठसव्ये गुरुभ्यो नमः
दक्षिणे सर्वदेवताभ्यो नमः ॥ तत पीठपूजा ॥ आग्नेये पी
ठपादाधोभागे गरुडाय ॥ नैरृत्ये व्यासाय ॥ वायव्ये दुर्गा
यै ॥ ईशे सरस्वत्यै ॥ वस्यैवोर्ध्वभागे आग्नेये धर्माधिपतये
यमाय ॥ नैरृते ज्ञानाधिपतये वायव्ये ॥ वा वैराग्याधिपतये शिवाय

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

ईप श्वर्याधिपतये इन्द्राय ॥ फलकेषु एते फलकाः ॥ पूर्वे अधर्माधि
पतये निरृते ॥ दः अज्ञानाधिपतये दुर्गायै ॥ पः अवैराग्याधि
पतये कामाय ॥ उ: अनैश्वर्याधिपतये रुद्राय ॥ ततपीठा
धोभागे ब्रह्मांड खर्परादुपरि उपरिपूज्याः ॥ परमपुरुषाय ॥
आधाररूपिण्यै शक्त्यै ॥ वायु कूर्माभ्यां । अनन्ताय पृथि
5 व्यै । क्षीरायसागराय ॥ तन्मध्ये रमारूपिणो श्वेतद्वीपाय
तदुपरि रतारूपिणे महते दिव्यरत्नमयाय मंडपाय ॥ तन्म
ध्ये पूर्णकल्पितपीठं निधाय तन्मध्यभागे षट्कोणाय दलं ध्या
त्वा श्रीरूपितोपद्माय ॥ तस्याग्नेयकोणे त्रयमध्ये सर्वे सूर्या
याद्रः सोमाय । आग्नेय तत्त्वशनाय । तस्य पश्चिमभागस्य कोणे

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

पीठसोपानदेवता। पूर्वे आत्मी
त्रये॥ उ॰ श्रिये। द॰ भुवे। प॰ दुर्गायै॰॥ पीठसोपानदेवता। पूर्वे आत्मी
ने। द॰ अंतरात्मने॥ प॰ परमात्मने। उ॰ ज्ञानात्मने। ब्रह्मोपपद्म
भागे सांकृतिक मध्यदलं पद्मं ध्यात्वा तत्पद्मदलेषु। पूर्वे हरेः
स्वरूपायै क्रियायै। प॰ हरेः स्वरूपायै योगायै॰ प्रह्व्यै॰ उ॰ हरेः स्वरूपायै सत्यायै॰। ई॰ ह॰
यै ईशानायै॰। कर्णिकायां मासनमूर्त्तिकायै हरेः अनुग्रहायै॰। तदुपरि योगपीठस्व
रूपाय अनंताय॰। तस्याप्रतिमां ध्यात्वा प्रतिमायां स्वात्मार्थे स्वाविंबमूर्त्ति [redacted] हृद
यादावाहयेत्। हृदयस्या हरेर्मूर्त्तिर्जीवो यत्प्रतिबिंबकः॥ यद्वशेवर्त्तते जीवः सा
तु जीवकला स्मृता। इतिज्ञेयाः। परार्थे चेत्सूर्यमंडलादावाहयेत्॥ तत्प्रकारः। देवे
तत्वन्यासमात्रकान्यासपूर्वकं उद्यन्नास्वदिति ध्यात्वा परार्थे च्यो पुसदा। प्रोद्यद्
दित्येति वा ध्यात्मा देवानामिति ऋचमुत्का मोखा मिन्ममानर्गत सुस्य प्राणान
ेत लक्ष्मीनारायण पूजास्वीकारार्थं अस्याप्रतिमायांर मापते इत्याघे रावाह्य
रूपयाग ... हृत्पद्मस्थित श्रीपुरुषोत्तमप्रावे
शयामि पीठेऽस्मिन्प्रतिमायां

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

आवाहितो भव। स्थापितो भव। संनिहितो भव। संनिरुद्धो भव। सम्मुखो भव। अव
गुण्ठितो भवेति वदेत्। आवाहनादिषण्मुद्राः प्रदर्शयेत्॥ सांनिध्यं कुरु देवेश सर्वसं
पत्करो मम॥ विनो संकल्पदेवेश रूपा विमोहरे प्रभो॥ यागावसानपर्यंतमत्रास्थि
तो जनार्दन॥ नरूपस्य मे पूजां च गृहीत्वा पाहि मां विभो॥ इति सांनिध्यं प्रार्थयेत्॥
6 देवं स्पृष्ट्वा सांनिध्यार्थं सहस्रादनूनो जपः कार्यः। देवस्पर्शफलं प्राप्नो॥ शालग्रा
मशिलास्पर्शं ये कुर्वंति दिने दिने। वांछंति करसंस्पर्शं तेषां देवाः सवासवाः॥ शाल
ग्रामशिलायां वै सदा मत्सन्निधिर्भवेत्॥ अतस्तस्मै निवेद्यैवं न दद्यादन्यजीने
वा स्वयं॥ अर्घ्यादिकं दद्यात्। तत्र मुद्रास्थानमंत्राण्युच्यते। अर्घ्ये तु दानमुद्रा
नुपाद्ये चांजलिमुद्रिका। गोकर्णाकृतिराचामे मधुपर्के तु सूकरी। हंसैव पुनरा
चामे स्नपने शंखमुद्रिका। आपो हिष्ठेति तिसृभिरर्घ्यं देवस्य मूर्द्धनि॥ आपः पा ६
देति वै पाद्यं दद्याद्देवस्य पादयोः। शंनो देवीति हस्ते वै दद्यादाचमनं द्वयं। म
धुपर्कं मुखे दद्यात् गायत्र्या दधिमाक्षिकं॥ मलस्नानं ततो दद्यात्स्नानपात्रजलेन तु॥
© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

क्षीरादिमंत्रैः क्षीराद्यैः स्नापयेद्विभवे सति ॥ ततस्तान्नीयकलशस्थैः सुवासितैर्जलैः । पुरुषसूक्तेन विष्णु
सूक्तेन घर्मसूक्तेन विश्वकर्मसूक्तेन आत्वाहार्षं पवमानसमुद्राद्यैर्मि: । ततेतै इति स्तोत्रादिभिः शंखे
यि न स्नापयेत्त्वाह हृदयेन पूर्णकुंभमादाय कुंभेनैव अजादिएकोत्तरशतमंत्रान्वदन् अभिषिंचेत् ॥
ततः मूलमंत्राक्षरन्यासांगन्यासं कुर्यात् । वस्त्रविभूषणउपवीतासनगंधपुष्पाणि दद्यात् ॥
सेवंतिकाबकुलचंपकपाटलादिपुन्नागजातिकरवीररसालपुष्पैः ॥ बिल्वप्रवालतुलसीदल
मालिकादित्वां पूजयामि जगदीश्वर वासुदेव ॥ ॥ अथावरणपूजा ॥ ततस्थाने पुष्पाद्ये स्नानं त
न्न्यावाहयेत् ॥ पीठदक्षिणे लक्ष्म्यै नमः । सव्ये धरायै नमः । पीठाद्बहिः पूर्वे सुदोल्काय ॰ । दम
होल्काय ॰ प॰ वीरोल्काय ॰ उ॰ द्युल्काय ॰ । आग्नेयादिकोणेषु सहस्रोल्काय ॰ । ८ । तद्बहिः । पू॰ वा
सुदेवाय ॰ । संकर्षणाय ॰ । प॰ प्रद्युम्नाय ॰ । उ॰ अनिरुद्धाय ॰ । आग्नेयादिकोणेषु मायायै ॰ जया
यै ॰ कान्त्यै ॰ शान्त्यै ॰ । बहिः पू॰ केशवाय ॰ । नारायणाय ॰ । आग्ने॰ माधवाय ॰ । द॰ गोविंदाय ॰ विष्ण
वे ॰ । नै॰ मधुसूदनाय ॰ । प॰ त्रिविक्रमाय ॰ । वामनाय ॰ । वा॰ श्रीधराय ॰ । उ॰ हृषीकेशाय ॰ । पद्मना
भाय ॰ । ई॰ दामोदराय ॰ । तद्बहिः । पू॰ मत्स्याय ॰ । कूर्माय ॰ । आग्ने॰ वराहाय ॰ । द॰ नारसिंहाय ॰ वाम

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

नाय॰।नै॰भार्गवाय॰।प॰राघवाय॰।वेदव्यासाय॰।वा॰कृष्णाय॰।उ॰बुद्धाय॰कल्किने॰।ई॰विष्व
रूपाय॰।तद्बहिः।पू॰अनंताय॰।द॰ब्रह्मणे॰उ॰ईशाय॰।देवस्याग्रे गरुडाय॰आग्ने॰वारु
ण्यै॰।नै॰गायत्र्यै॰।वा॰भारत्यै॰।ई॰गिरिजायै॰।वीद्वाम्ने सौपर्ण्यै॰।तद्बहिः।पु॰सुराधिपत
येइंद्रायसायुधायसभार्यायसपरिवारायसवाहनायपूर्वा।विष्णुपार्षदाय॰।आग्ने॰ते
जोधिपतये॰।द॰धर्माधिपतयेयमाय॰।नै॰रक्षोधिपतयेनिरृतये॰।पश्चिमेजलाधिप
तयेवरुणाय॰।वा॰प्राणाधिपतयेवायव्यै॰।उ॰नक्षत्राधिपतयेसोमाय॰।ई॰भूताधिप
तयेरुद्राय॰।निरृतिवरुणयोर्मध्येनागाधिपतयेशेषाय॰इंद्रेशानयोर्मध्येसत्यलोका
धिपतयेब्रह्मणे॰।एताः आवाह्यार्घ्याद्यैः धे॰ पुष्पांतैः संपूज्यधूपदीपादिकंविष्णुनासह
दद्यात्पीठदेवतानांतुसर्वंसहैव॥ततः घंटादिवाद्यनादपूर्वकंधूपं॰वनस्पत्युद्भवैः॰ध्येयं
सदा॰त्वत्कास्तुदुं॰नारायणाय॰आसीदुदारे॰तस्योदरस्थं॰नारायणंस्तुरगुरुं॰जय
तिहरि॰तत्तुरूपं॰लक्ष्मीनारायणाभ्यांनमः॰त्रिर्भ्रामयेत्॰आज्यंत्रिवारं॰मत्स्यादी

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

पा आपादमौलिपर्यंतं त्रिरर्घ्यं भ्रामयित्वा निर्वापयेत्॥ ततो नैवेद्यार्थं चतुरस्रमंडलं कृ
त्वा तत्र पीठं नैवेद्यपानीयं च निधाय मूलेन नैवेद्योदकेन प्रोक्ष्य मूलेन रक्षयित्वा तार्क्ष्यमुद्रया
निर्विषीकृत्य मेरुमुद्रया विपुलीकृत्य चक्रमुद्रया संरक्ष्य अद्य तिष्ठति यत्किंचित्कल्पितं
चापरं गृहे॥ पक्वमन्नं तु पानीयं सर्वोपस्करसंयुतं। यथाकालमनुष्यार्घे मोक्ष्यमाणं सुरै
रपि। तत्सर्वं विष्णुपूजास्तु प्रीयतां मे जनार्दन॥ सौवर्णे स्थालिवर्ये मणिखचखचिते गोघृ
११। तान्नं सुपक्वान्नं भक्ष्यान्भोज्यांश्च लेह्यानवरमपि हिमनला चोष्यमाणं निधाय। नानाशाकैरु
पेतं दधिगुडसुमधुं क्षीरपानीययुक्तं तांबूलं चोपि विष्णो प्रतिदिनमसुमहन्मानसे चिंत
यामि॥ स्वादुःपवस्व। भोजं त्वामिंद्र। अमृतोपस्तरणमसीति दत्वा प्राणाहुतिज
लं शंखेन दद्यात् प्राणाहुतिमंत्रान्वदेत्॥ ततो जवनिकामंतर्धाय परिवेषयतीं शांभ्वी
प्राणेमुख्यस्तु बीजन्। भारत्याद्याः परिचरंत्यो द्वारपालकाश्च विचिंत्य मूलमंत्र
जपेत्। जपानंतरं अनुयागं यथाप्रयोगं कुर्यात्। आवश्यकमिदं। अमृतापिधा॰ उत्तरा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

पोशानं दत्वा नैवेद्यं विसृज्य गोमयेनोपलिप्य हस्तादिप्रक्षालनार्थं जलं करोद्वर्तनं हस्ते निपु
ञ्छनार्थाय वस्त्रं ताम्बूलं च दत्वा त्रिर्मूलेन पुष्पेण पूजयेत् पुनर्धूपं नीराजनमन्त्रेणापादमौलिप
र्यन्तं त्रिर्भ्रामयेत् ॥ जलपूर्णशंखेनापि नीराजनं कार्यं मन्त्रोऽयम् । श्रियेजातः ॰ साम्राज्यं ॰
जयत्यजो खण्डगुणोरुमण्डलः सदोदितो ज्ञानमरीचिमाली ॥ स्वतन्त्रतादीर्घितमोनिहन्ता व्यासा
वतारो हरिरात्मभास्करः ॥ १ ॥ जयत्यजोक्षीणसुखात्मबिम्बः स्वैश्वर्यकान्तिप्रततः सदोदितः ॥
स्वभक्तसन्तापदुरिष्टहन्ता रामावतारो हरिरीशचन्द्रमाः ॥ २ ॥ जयत्यसंख्योरुबलोऽवपू
8 योगणौघरत्नाकर आत्मवैभवः ॥ सदासदात्मज्ञनदीभिराप्यः कृष्णावतारो हरिरेकसा
गरः ॥ ३ ॥ नमो नमो गणपगुरो कथाम्ने समस्तविज्ञानमरीचिमालिने ॥ अनाद्यविज्ञा
नतमोनिहन्त्रे परामृतानन्दपदप्रदायिने ॥ ४ ॥ अगण्यदिव्योरुगुणार्णवः प्रभुः स
मस्तविद्याधिपतिर्जगद्गुरुः ॥ अनन्तशक्तिर्जगदीश्वरेश्वरः समस्तदोषातिविदूरविग्र
हः ॥ ५ ॥ स्तुनमरकतबलोहितपादाब्जनेत्राधर करकरनखवरसनाग्रः श्यामशोभाङ्गरेखः ॥
त्वरविकरवरगौरं चर्मचैलं वसानस्तडिदमलजटासंदीप्तचूडेन्दुधानः ॥ ६ ॥ विस्तीर्ण ॥ १८ ॥

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

विस्तीर्णवक्षाः कमलायताक्षो वृहद्भुजः कंबुसमानकंठः ॥ सम मस्त वेदान्मुखतः समुद्गिर न्ननंत वेद्राधिककांतिसन्मुख ः ॥ ७ ॥ प्रबोधमुद्रामपदो दधाति तो यज्ञोपवीताजिनमेख लोल्लसत् ॥ ८ शामहाज्ञानभुजंगदष्टमुज्जीवयानो जगदस्त्वरो च न ॥ ८ ॥ अर्चते त्याघने कार्वैदिक मंत्राः नीराजनानि विषमाणि पुनः मूलेन त्रिवारं पुष्पं समर्प्य । नमो महद्भ्यः । यज्ञेन यज्ञम० । विष्णवे इत्यादिमंत्रैः पुष्पांजलिं दद्यात् ॥ रमाब्रह्मादीनां देवगंधादिप्रसादं ॥ रमाब्रह्मादयो देवाः सनकाद्याः शुकादयः ॥ श्रीनृसिंहप्रसादोयं सर्वे गृह्णन्तु वैष्णवाः इति दद्यात् ॥ जितं ते पुंडरीकाक्षेति पंचाध्यायैः प्रदक्षिणानम स्कारान्कृत्वा मूलमंत्रमष्टोत्तरशतं जप्त्वा पूजाफलं हरये समर्प्य ॥ आवाहितानां उद्घ स्नास्वदिति ध्यात्वा एह्येहि भगवन्हृदये यथा स्थानं तिष्ठ ॥ याचे हं त्वां हृषीकेश नमामि पुरुषोत्तम ॥ हृदि मे कुरु संवास श्रिया सह जगत्पते इति ॥ परार्थपूजायां स्वयं मंडले स्था पयेत् । ततः तत्वन्यासादिन्यासान्कुर्यात् ॥ आनंदतीर्थसन्नामा हरिपूजनपद्धतिः ॥ मा

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri

गवैतात्कर्मानुयाभ्रीत्येमच्चन्द्रसिंहयोः ॥ ॥ सं. १९८८ वै. व. ५ गुरुवासरे लिखितं पु.

२४५

१

८

© Dharmartha Trust J&K. Digitized by eGangotri